

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XXXIII. évfolyam 2. szám *Társadalmi, kulturális, hagyományőrző online folyóirat *

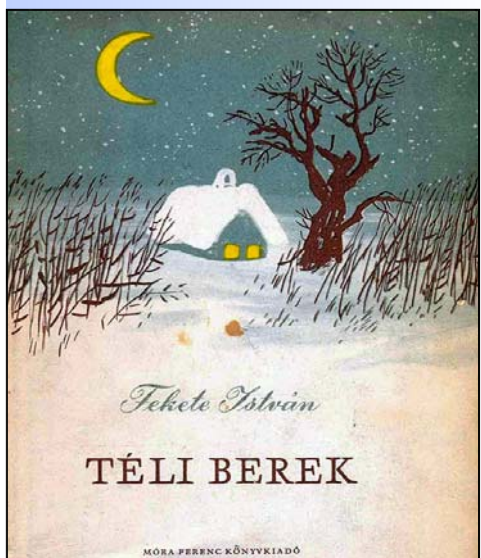
2026. február

A tartalomból:

5. A Magyar Kultúra Napja a Szent Gellértben

8. ASZTAG: 126 éve született Fekete István

15. Tímár Máté: Magyar kálvária '96

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA (január 22.)

A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeľjük meg január 22-én, annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le egy nagyobb kéziratcsomag részeként és jelölte meg dátummal Csekén a Himnusz kéziratát.

Az évfordulóval kapcsolatos megemlékezések alkalmat adnak arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk évezredek hagyományainknak, gyökereinknek, nemzeti tudatunk erősítésének, felmutassuk és továbbadjuk a múltunkat idéző tárgyi és szellemi értékeinket.

A magyar Országgyűlés 2022. december 7-i ülésnapján 191 igen, 1 nem arányban elfogadta az 55/2022. (XII. 8.) OGY határozatot, amelynek értelmében a Himnusz befejezésének 200. évfordulójára emlékezve – január 22-ét hivatalos állami emléknapként a Magyar Kultúra

Napjának nyilvánította. A határozat szövege szerint az „Országgyűlés támogatja és szorgalmazza a Magyar Kultúra Napján kulturális rendezvények szervezését, amelyek megjelenítik Magyarország gazdag kulturális életét, a magyar kultúra megtartó erejét, valamint előmozdítják a nemzeti kulturális hagyományok megőrzését”, illetve „[...] hangsúlyozza, hogy Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye a nemzeti összetartozás egyik fontos sarokköve, a több mint ezeréves magyar államiság nemzeti jelképe.”

Szülőföldünk is értéket ad a magyar kultúrához.

Egy gondolat erejéig emlékezzünk meg íróinkról, költőinkről, akik gazdagították és gazdagítják a magyar kultúrát: †Tímár Máté, †Fenákel Judit, †Mácz István, **Gergely Ágnes**, †Szilágyi Ferenc.

Legyünk büszkék arra, hogy ismerhettük, ismerjük őket!

Önkormányzati

h í r e k

Január 29-én nyílt ülésen 16, zárt ülésen 2 napirendi pontban hozott döntéseket a Képviselő-testület.

A költségvetési rendelet-tervezetet a Képviselő-testület több fordulóban tárgyalja. Decemberben a koncepció anyagát alkalmasnak ítélte arra, hogy az I. forduló tárgyalásának alapját képezze. Az I. fordulóra a hiányt jelentősen csökkentették az időközben nyilvánosságra hozott állami támogatások, de még így is szükség lesz saját hatáskörben végrehajtott intézkedésekre. Ezekről az intézkedésekről döntött a testület, amely döntések szükségesek voltak ahhoz, hogy a II. fordulóra hiány nélkül kerüljön betérjesztésre a 2026. évi Költségvetési Rendelet-tervezet.

A Képviselő-testület döntést hozott arról, hogy az önkormányzati bérlakások bérleti díjai május 1-től 7%-kal emelkednek, míg az önkormányzati helyiségek, és egyéb területek bérleti díjai 2026. évre vonatkozóan 4,4%-kal nőnek.

Döntés született az önkormányzat fenntartásában működő intézmények és gazdasági szervezetek vezetőinek béremeléséről az ágazati jogszabályok figyelembe vételével.

A Nonprofit Kft.-k fenntartásában működő bölcsődék önkormányzati kiegészítő támogatása a feladat ellátási szerződésben foglaltaknak megfelelően 2026. január 1. napjától 3,6%-kal nő. A városban működő óvodák tájékoztatták a Képviselő-testületet a nyári nyitva tartás tervezett időpontjairól, a folyamatos ellátás igénybe vételének biztosításáról. Február közepéig a szülőket is tájékoztatni fogják a nyári szünetek időpontjairól.

Jóváhagyta a testület az új utcanevekkel ellátott területek beiskolázási körzetbe sorolását.

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete 2026. február 1. napjától Tóthné Szabó Irén könyvtári dolgozót bízta meg a Gyomaendrődi Hírmondó időszakos lap lapszerkesztési feladatainak ellátásával.

Egyhangú döntés született a pályázati kiírás tartalmáról a Gyomaendrőd, Hősök útja 56. szám alatt lévő telekingatlan értékesítésére vonatkozóan.

Gyomaendrőd belterület 3735/16 hrsz-ú ingatlan pályázat útján kívánja értékesíteni a Képviselő-testület.

Az Önkormányzati kitüntetések és elismerések adományozására beérkezett javaslatokról zárt ülés keretében döntött a Testület.

Kiírásra kerülnek a civil szervezetek működését támogató pályázatok:

Közösségi, Művelődési és Rendezvény Alap:

Meghívásos, keret: 9.900.000 Ft

A pályázható alap célok szerinti megoszlása:

1. Gyomaendrőd Város kulturális életét színvonalas közönség programokkal és előadói művekkel történő gazdagítása aktív és folyamatos alkotómunkával - 6.000.000 Ft

2. A tűz elleni védekezés, a hivatásos és létesítményi tűzoltóságok tevékenységének segítése, közreműködés a tűzoltóságok nemzetközi kapcsolatainak ápolásában és a közbiztonság és a közrend fenntartásában közreműködés - 900.000 Ft

3. Az önkormányzat által, hagyományokkal és idegenforgalmi vonzeróval rendelkező, kiemelt civil szervezeti rendezvénynek minősített programok szervezése - 3.000.000 Ft

Sport Alap:

Meghívásos és nyílt vegyesen, keret: 17.500.000 Ft

A pályázható alap célok szerinti megoszlása:

1. versenysport támogatása összesen 16.000.000 Ft-nyílt.

2. a 6239 helyrajzi számú Népligeti Sporttelep (futball-és futópálya) valamint az 1099 helyrajzi számú Erzsébetligeti Sporttelep fenntartásának támogatása - 1.500.000 Ft - meghívásos.

Holtág-fejlesztési Alap:

A) komponens: A nyílt pályázatok útján elnyerhető támogatások előirányzatának fő összege: 7.856.636 Ft Támogatható cél a holtágak vonzerejének növelését célzó beruházások:

a) közterületen megvalósuló közműfejlesztés, beruházás - víz, villany, szennyvíz, út, közvilágítás,

b) a vizek védelmével kapcsolatos tevékenységek - vízpótlás, a víz minőségének javítása - támogatása.

c) kizárólag a támogatható cél során felmerülő szakértői díj költsége.

B) komponens: A holtágak környezetében végzett szunyoggyérítés támogatás fő összege 2.000.000 Ft

Bővebb információk: <https://www.gyomaendrod.hu/civil-palyazatok>

Gyomaendrőd, 2026. 01. 29.

Farkas Zoltánné
önkormányzati képviselő

ENDRŐD TÖRTÉNETÉHEZ

Kedves Olvasók!

Lapunk hasábjain sokszor jelentettünk meg Endrőd történetéről szóló írásokat. Vannak, melyeket ismételtük is. Hisz ahogy egy szép verset többször elolvastunk, egy kedvelt zenedarabot vagy slágert sokszor meghallgatunk, úgy szeretett falunk történetét is jól esik újból és újból olvasni.

Most egy rövid írást közlünk Endrőd történetéből. Haan Lajos: BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA. (EST, 1870. LAUFFER VILMOS TULAJDONA kiadványból, Endrőd c. fejezet, korabeli helyesírással.

Endrőd

Népes magyar falu, Gyomával csaknem átellenben, a tiszai vaspálya jobb oldalán, ettől m. e. félórányira.

Helynevek: Nádassziget, Kisrét, Ördögoldal, Kis Kondoros, Kügy, Örménykut, Polyákhalom, Zöldhalom, Farkaszug, Kaplonka, Udvarnok, Sz.-Miklószug, Csejt, Sima, Simai berek. E három utolsóról, mint hajdani faluról, alább lesz szó.

A mi az Endrőd határán talált régiségeket illeti: a forradalom előtt a Körösből roppant nagyságu állatfogakat és lábszárakat huztak ki. Soká őriztettek e csontok a faluházán, végre 1848 eszt. a Körösbe visszadobattak. 1835 eszt. két vörösréz kereszt ásatott ki. A leírás szerint XIII. századbeliek lehetnek. 1858. csatorna ásáskor a Kügyben egy vaspánczélba öltözött vitéznek csontváza találtatott, oldalán vertarany (?) markolatu karddal. A találók e becses találmányt széttördelvén, egymásközt felosztották.

Dicséretet érdemel az endrői lakosság tisztaság szerete. Jól esik az utasnak e csinos falun végigmenve, látni mind a házakat tisztán kimeszelve, mind a házak elejét és az udvart tisztán kiséperve.

Mit más, sokkal nagyobb községek sajnosan nélkülöznek, azaz dicsekedhetik Endrőd, t. i. hogy szegényeket ápoló háza van. Alapította azt 1806 eszt. urad. praefectus Vida Imre, eredetileg 32 ezer forintnyi tőkével, mely azonban devalvatiók következtében tetemesen csökkent, úgy hogy már 185/1 év végével csak 19976 frt 30 krt tett. Ekkor a vármegye vette felügyelete alá s a vármegyei pénztárnok által kezelteti. Van a jótékony intézetnek saját háza, melyben jelenleg 12 szegény férfi és nő vegyesen kap ellátást. Az intézetre felügyel a lelkész, ki évenként beküldi jelentését a megyés püspöknek.

Létez azonkívül még Endrődön a Kalmár Mihályféle alapítvány, eredetileg 4285 frt tőkével; melynek kamatai évenként szegények és koldusok közt osztatnak ki.

A mi Endrődnek hajdanát illeti, ez is a régibb községek közzé tartozik. Lakosai azelőtt egytől egyig nemesi kiváltsággal bírtak. Ez kitetszik Bethlen Gábornak egy 1625 eszt. endrői lakos Pálffy György részére kiadott nemesleveléből, melyben azt mondja Bethlen, hogy annál kevésbé késett Pálffy részére a nemeslevelet kiadni, minthogy Endrődnek minden lakosa, már ottan lakásánál fogva is nemes.

A XV. században Endrődöt az Endrői és Verbőczi osztályos családok bírták. E két család közt soká fennállott a birtok miatti viszály, mely nem egyszer vérengzéssel végződött, míg végre 1416 eszt. Endrői András, Tamásnak fia, atyjának és István nevű

tesvéreinek nevében, másfelől Verbőczi Benedek ardói plébánus s testvére Dávid, Pál testvérük nevében is a nagyváradi káptalan előtt barátságos egységre léptek, a birtokot egymásközt felosztották, hozzá tévén, hogy a Berettyón lévő malomnak fele illesse a Verbőczieket mindaddig, míg az Endrődiek külön malmot építhetnek.

Ez okmány kelte után alig ötven év múlva már Fodor, Kamuthy és Harangiak kezén találjuk Endrődöt, nevezetesen a Maróthyaknak Királyság miatti pörében 1461 eszt. tanuskodtak endrői Fodor Barna, endrői Harangi Antal és endrői Kamuthy Pál. E családok több helyütt is voltak birtokosok Békésben s valószínűleg az Endrői vagy Verbőczi családba való beházasodás által jutottak Endrőd egy részének birtokába.

A XVI. században már egy része Endrődnek, valamely család magvaszakadtával a kir. fiskusra szállt, mert az 1549 eszt. öszveírásban Endrőd úgy említették, mint kir. birtok. Más részét az 1561 eszt. öszveírás szerént bírták:

Karozsi Péter bírt 4 portát, fiz. 4 frt 40 den. adót.

Veres György 1 1 frt 10 - . -

Boros János.

A fentemlített kir. koronai birtokrész egész 1656 eszt. a fiskus kezén volt. Ekkor Wesselényi Ferencz nádor és kir. helytartó több más békésvármegyei birtokkal együtt Gergellaky Jánosnak, Török Bálintnak és Bekfy Bálintnak adományozta s ezek az egri káptalan által nem ugyan a helyszínén, de Ónodon longa manu, minden ellenmondás nélkül e birtokba be is vezettettek.

Ez a régi Endrőd magyar, reformált vallásu község volt. Kik voltak papjai, nem tudjuk. De 1637 eszt. a hivek, rongált templomuk kijavítására hitsorsosaiknál segedelem pénzeket gyűjtöttek.) Létezett a község egész a XVIII. század elejéig. Ekkor a magyarok ellen felbujtatott rácság Endrődöt megrohanta s annyira feldulta, hogy a lakosság felszedvén sátorfáját, szíjjelfutott s többé lakhelyét nem is látta, csak maga a minden ékességeitől megfosztott templom maradt a Kőrös partján, szomorú emlékeül a romlásnak.

Igy hevert Endrőd dűledékeiben egész 1718 esztendeig. Ekkor kezdett épülni romjain a második, a mostani falu. Ugyanis a nemeskerekiek, minthogy falujuk folytonos árvizeknek volt kitéve, felszedközvé, tömegesen átköltöztek Endrődre. Nem sokára hozzájuk csatlakoztak Detváról, Zsaluzsánból, Csabáról és Nógrádnak némely vidékeiről számos tót családok, úgy, hogy a mostani Endrőd eredetileg magyar-tót rkath. község volt, az iskolában vegyesen tanították a magyar és tót nyelv, a templomban is az isteni tisztelet magyarul és tótul felváltva tartott.

Azonban az uradalmi tiszték és a lelkészek egyetértve, s minden kitelhető eszközöket felhasználva néhány évtized alatt a községet annyira megmagyarosították, hogy most már Endrődön tót nyelvet épen nem hallani, csak a családi nevek (Vaszko, Uhrin, Debnár, Jánosik, Szedliak, Kiszél, Kurila, Czemanko) mutatják az egyes családok tót származását. Az utolsó tótul szolgált pap volt Bikályi Péter. (1785-1788 eszt.) Endrődnek lakossága az utolsó névtári adatok szerint így áll:

Rkatholikus	7929.
Görög n. egyesült	79.
Görög egyesült	2.
Zsidó	126.
Öszv.	8144 lélek.

Közreadta: Iványi László

Katolikus oldal

Urunk bemutatása (Gyertyaszentelő Boldogasszony)

Guercino: Jézus bemutatása a templomban (olajfestmény, 1623.)

Ünnepe: február 2.

Mária és József bemutatják Jézust a jeruzsálemi templomban (Lk 2,22–40). Krisztus szülei megmaradtak olyan egyszerűnek, amilyenek különleges küldetésük hajnalán is voltak: nem viselkedtek úgy, mint azok, akiknek nincs szükségük már a régi törvények betartására, és akiket így már nem kötelez többé semmiféle parancs. Két előírás teljesítéséről van itt szó: az egyik az, hogy a szülés után negyven nappal az asszonynak áldozatot kell bemutatnia, és csak ezután „szűnik meg” a tisztátalan állapot (innen az ünnep régi elnevezése: Purificatio Beatae Mariae Virginis – „A Boldogságos Szűz Mária megtisztulása”). A másik előírás értelmében, mivel Izraelben minden elsőszülött Isten tulajdonának számított, az Egyiptomból való szabadulás emlékére az elsőszülött állatokot feláldozták, az anyaméhet először megnyitó újszülötteket pedig „kiváltották”.

Mária és József egy pár gerlét vittek áldozati ajándékkul (vö. Lk 2,24). Ez az igazán szegény emberek áldozata. A megtisztultnak nyilvánításra nem lett volna szüksége Máriának, hiszen „kegyelemmel teljes” (Lk 1,28) és annak az Üdvözítőnek Anyja, akinek keresztáldozata teljessé teszi az Istenel kötött szövetséget, és felülmúl minden ószövetségi áldozatot. Sőt, Mária a szep-lőtelen fogantatás kiváltsága révén a megváltás kegyelméből már előzetesen része-

sedett is. A történet valódi értelme másutt keresendő: Mária, az „Újszövetség Ládája”, aki Isten testet öltött Igéjét hordozta méhében, és aki ezáltal maga is élő „tabernákulummá”, „templommá” lett, most – karján Jézussal – belép a jeruzsálemi templomba. Sokkal nagyobb áldozatot visz tehát valójában, mint két gerle: a leendő áldozati bárányt, az Újszövetség tökéletes Áldozatát, magát az Örök Főpapot.

Simeon – a Szentlélektől indítatva – háláénekeiben rámutat, hogy a Gyermekekben maga az Isten rejtezik közöttünk: a mennyei Atya elsőszülött Fiát küldte „világossággal a pogányok megvilágosítására, és dicsőségül népének, Izraelnek” (Lk 2,32). A Világ Világosságát és a próféciákban is meghirdetett üdvösségtörténeti végidő eljövételét még csak a kiválasztottak ismerik fel a Gyermekekben, akik a Lélek világosságában megsejtenek belőle valamit: ehhez valóban igaz és istenfélő szív kell, olyan, mint Máriáé, Józsefé, vagy éppen a mai evangéliumban Simeoné és Annáé, akik e titkot fölszerve Isten dicsóítására fakadnak (vö. Lk 2,28–32.38).

Ez az epizód még később is visszacseng: a simeoni prófécia a törőről (Lk 2,35), mely Mária lelkét át fogja járni, előre utal azokra a kínokra, melyeket az Üdvözítő Anyja keresztre feszített Fiával együtt szenved el, társává válva így a megváltás művében. A Messiás Anyja így lesz igazán az Egyház Anyjává.

A gyertyák megszentelése régebben a népi vallásosságban is igen fontos szerepet játszott, ma már szimbolikusabbá vált, és egyértelműen a köztünk élő és Egyházát folytonosan megvilágosító Krisztust mutatja eszünkbe. A még kevésbé civilizált, a természet erőinek való kiszolgáltatottságot előbb módon tapasztaló emberek a mai napot a téli évszak csúcspontjának tekintették. Biztató, reményt adó jel ilyenkor világosságot gyújtani. Egyes vidékeken szokás volt régebben ilyenkor az újszülött csecsemőjüket nemrég világra hozott asszonyokat a Szűzanya oltalmába ajánlva megáldani, a mai napon megszentelt gyertyát adni majd a súlyos betegek, haldoklók kezébe, segítségül hívni Gyertyaszentelő Boldogasszonyt, hogy nyújtson védelmet a természet romboló erőitől, különösen is védje meg a házat és minden lakóját a villámcsapástól, az állatokat a farkasoktól, és az Istenben bízó emberek életét oltalmazza minden veszedelemtől.

Az ünnep népi elnevezése: Gyertyaszentelő Boldogasszony, hiszen a mai napon az ünnepi szentmise előtt gyertyákat szentelünk, melyeket szétosztva és meggyújtva imádságos lélekkel vonulunk mi is az Úr házába, hogy Krisztussal, a Világ Világosságával találkozunk. Mária oltalmában élve tapasztaljuk meg igazán: anyai szeretetével mindig elvezet minket Krisztushoz, minden világosság forrásához.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei

„Ebben az újévben minden jót kívánok,
Amerre csak járok, nyílnak virágok.
Még a hó felett is virág nyiladozzék,
Dalos madár zengjen minden rózsabokron
Minden jó, minden szép, legyen minden bőven,
Szálljon rátok áldás ebben az újévben!” – hangzott 2026-ban az első reggeli áhítaton a harmadikosok előadásában.

A tél szépségeit élvezhették gyermekeink január első felében. Hóember készítése, szánkózás, vidám játékok erősítették osztályaink közösségét.

Iskolánk részt vett a United Way Magyarország „Olvasásért” könyvgyűjtő pályázatán, amelyet iskolák könyvkészletének bővítésére és az olvasás népszerűsítésére hirdettek meg. A program célja,

hogy minőségi, életkoruknak megfelelő könyveket juttasson el a gyerekekhez, és ezzel segítse az olvasási élmény kialakulását és fejlődését.

Nagy örömeinkre intézményünk a nyertesek között szerepelt, így iskolánk értékes könyvsomaggal gazdagodott, amely már meg is érkezett hozzánk. A könyvek átadása során a gyerekek nagy lelkesedéssel vették kézbe az új olvasnivalókat, és reméljük, hogy sok örömteli, közös élményük lesz.

A pályázatot lebonyolító United Way Magyarország egy hazai nonprofit szervezet, amely elkötelezetten dolgozik azért, hogy a gyerekek és fiatalok minél több lehetőséghez jussanak – legyen szó olvasásról, digitális készségekről vagy pénzügyi tudatoságról.

Január 10-én társasjáték napot tartottunk, ugyanis munkanap volt. A délelőtti folyamán minden osztály saját termében társasjátékozott, jó hangulatú együttlétben töltötte a tanulási időt.

TÁRSASJÁTÉK SZOMBAT

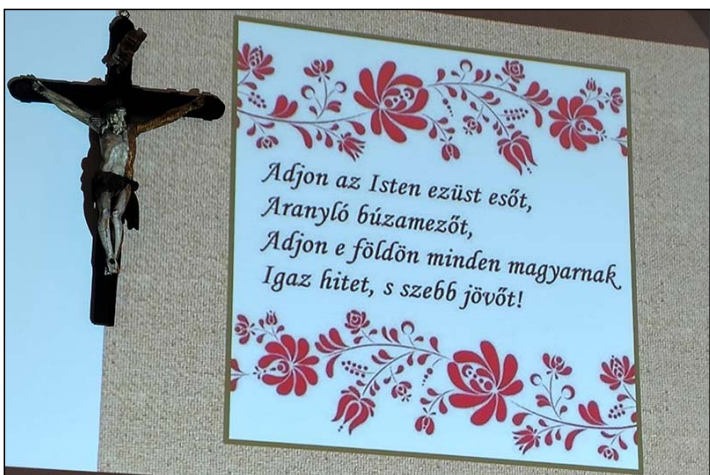
Játékra fel!
Fedezzük fel együtt
a társasjáték örömét!

Majoros Fanni, 8. osztályos diákunk sikeres alapfokú C típusú nyelvvizsgát tett angol nyelvből. A vizsgára felkészítette Gellai Ilona tanárnő. Gratulálunk Fanninak és Icuka néninek!

A magyar kultúra napja – 2026. január 22.
A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeljük meg január 22-

én, annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le és jelölte meg dátummal Csekén a Himnusz kéziratát.

Az emléknapon a magyarság szerte a világban megemlékezik a magyar kulturális értékekről. Kiállításokat és koncerteket szerveznek, könyvbemutatókat, irodalmi esteket és színházi előadásokat tartanak.

Mi is felidézünk – nyolcadikosaink segítségével - a Himnusz születését, gazdag kulturális örökségünkől egy ábécényit szedtünk csokorba, mutattuk meg diákjainknak.

Negyedikes diákjainkkal a Lázár Ervin Program jóvoltából megtekintettük a Rege a csodaszarvasról című előadást a Békéscsabai Jókai Színházban.

A színészek játéka, az effektek és a színpompás díszletek igazán lenyűgöztek bennünket, beleszópnunk az őszi múlt hangulatába, amely végig lekötötte a figyelmünket.

Szívből köszönjük a lehetőséget és ezt a maradandó, felejthetetlen élményt!

A Szent Gellért Keresztje Egyesület jótékonyági vacsorával egybekötött Egyesületi Bált rendez a gyomaendrői Bowling Treff – étteremben 2026. február 7-én 18 órakor. Az egyesületi bál teljes bevételével a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium intézményét támogatja. A befolyt összeget az intézményegységek közösségi tereinek szépítésére kívánja fordítani.

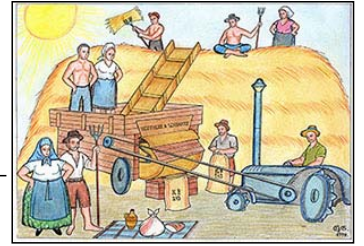
Szeretettel várunk minden kedves szülőt, hozzátartozót, barátot, iskolánk volt diákjait, támogatóit és mindazokat, akik szívesen részt vennének egy vidám estén.

Adószám: 18389980-1-04
Számlaszám: 11733120-20015240
Jegyárúsítás: 66/581 170, 386 046

ASZTAG

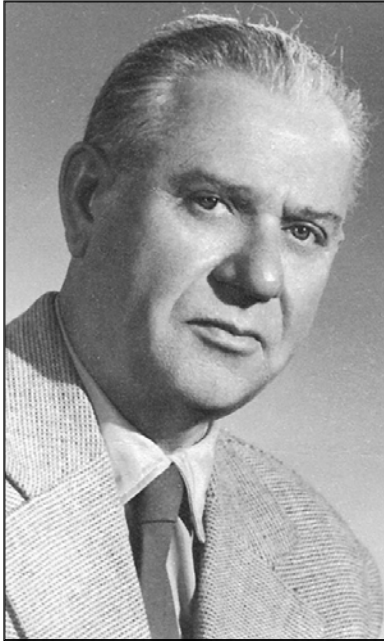
- szabadban tárolt, tartósan összerakott, cséplésre vagy nyomtatásra váró gabona (elsősorban búza) -

Fekete István Rajongói Klub

126 ÉVE SZÜLETETT FEKETE ISTVÁN

A LEGSZEBB SZAVÚ ÍRÓRA EMLÉKEZÜNK...

„Kezemben könyv, és minden idők második legolvasottabb magyar írójának, Fekete Istvánnak sorait böngésem. A szállongó pipafüst és a forralt bor zamata mögött pedig lassan tetet ölt „Mestörpista”, a göllel csibész, „Mérnök úr, az ajkai gazdatiszt és a kisdíkok által rajongva szeretett „Feketepistabácsi”. De ki is volt Fekete István, Vuk, Kele, Lutra, Hú meg persze Tutajos, Bütyök és Matula magalkotója? Járjuk hát be együtt az utat, melyet ő járt, és melynek végén a halhatatlanság várta.

Hősünk 1900. január 25-én, kerekén 125 esztendeje, a Somogy megyei Göllén sírt fel Fekete Árpád kántortanító és Sípos Anna elsőszülött gyermekeként. A roppant szigorú apa a község egyik legmegbecsültebb lakója. Művelt, olvasott ember, aki szépen gazdálkodik a kántorföldeken, de szigora közismert. Ezt a szigort pedig hamarosan a csibészi hajlamokban nem szűkölködő „Mestörpista” – a helyiek így becézték a „Mester úr” fiát, a kis Fekete Istvánt – is megtapasztalja. Apja még a kor fogalmait szerint is szigorúan fogja, a kert mogyoróbokrának hajtásaival a gyerek Fekete bizony sokszor kénytelen testközébe kerülni. Mint életrajzában bevallja, ennek oka volt, mert ami „kártékonyaságot” egy gyermek elkövethet, ő azt mind megtette, a falusi vegyeskereskedés ablakának becsúzlizásától, a papa kedvenc galambjainak lopkodásáig. Dolgozik benne a Feketék nyughatatlan vére, és apja pont ettől rettegve veszi elő gyakorta fiát. A tágabb család ugyanis nagyon vegyes képet mutat. A rokonságban van iszákos csavargó és szentéletű szerzetes is. Az öreg Fekete félti hát gyermekét a rossz iránytól, hiszen érzi: fia az általa járt józan paraszt-polgári úttól valami másra vágyik, és ezt nem tudja elfogadni. A „Pista gyerek” az apai szigor ellenpólusaként gyakran menekül nagyanyjához, aki meséivel, a családról szóló történeteivel tápot ad a kisdíkok fantáziájának.

Az évek múltával, az elemi iskolát követően Fekete István családja Kaposvárra költözik, mivel apja a városházán kap hivatalnoki állást. A kiskamasz a város igen jó hírű gimnáziumában folytatná tanulmányait, ám a kimondottan jó eszű diák félévkor három tárgyból is megbukik. Előmenetelének ilyen megbicsaklása érthetetlen, de egyszerűen nem tudja elfogadni a gimnáziumi módot. Apja viszont megértő, és a város polgári fiúiskolájába iratja át. Itt már jól megy a tanulás, barátokra tesz szert. 14 évesen itt éri meg a Nagy Háború kitörését, ami sokban befolyásolja élet-szemléletét. Még szerencse az egyre sanyarúbb viszonyok között, hogy 1917 nyarát Somogyfajszon a rokonságnál töltheti. Itt

ismerkedik meg egy írástudatlan öreg csőszel, aki később írási-iban Herlicska majd Matula néven köszön vissza. Somogyfajszon nagybátyja jóvoltából a csúzli- és flóbert-korszak után már igazi fegyverrel vadászhat. Ott lövi első vadjait, amivel örökre elköteleződik a vadászat mellett.

1918-ban hadiérettségit tesz, Gödöllőre kerül, ahol tartalékos tiszti iskolát végez, és itt következik élete egyik legsanyarúbb szakasza: a széthulló, utolsókat rúgó Monarchia egyenruhájában kénytelen megélni Nagy-Magyarország bukását és a Tanácsköztársaság rémtetteit. Az ízig-vérig magyar szellemű és mélyen katolikus Feketének ezek az idők nagyon keservesek. Ekkor szerzett élményeit később a Zsellérek című regényében írja meg, amiért a kommunista érában majd drágán megfizet. A háború utáni évek kilátástalansága viszont a züllés útjára viszi. Tivornyázásaival végül katonatársa öngyilkossága iránt érzett megdöbbenése és egy templomi élménye miatt hagy fel. Egy át-mulatott éjszakát követően részegen lép be a templomba, ahol az egyházi énekbe beleordítva követelni kezdi, hogy az „én nótámat húzzátok!” A kedves öreg pap erre odamegy hozzá, megöleli és csak annyit mond: „Fiam, szépen kérek, menj haza, aludd ki magad, utána majd beszélünk.” Ezt követően kapja a hírt, hogy cimborája, Gvadányi Mózes főhadnagy szolgálati fegyverével föbe lőtte magát. A két sok hatására egyetlen mozdulattal vágja falhoz székét és egész elfuserált katona-életét. Győz benne a paraszti élni akarás, és máról holnapra megváltozik. Katonaként felvételt nyer a Debreceni Mezőgazdasági Akadémiára, de az Alföldön nem érzi jól magát. Fél év után átkéri hát magát a Mosonmagyaróvári Magyar Királyi Gazdasági Akadémiára. Katonaként – ezredének van egy zászlóalja Óvárton – végzi tanulmányait, és bizony csak 1926-ban, gazdaszdiplomája átvételekor vetheti le az angyalbórt.

A frissen végzett gazdatiszt gróf Mailáth György bakócai birtokán kap gyakornoki, segédgazdatiszti állást. A fizetése nyomorúságos, munkája tengernyi és a grófi tulajdonos is hagy kívánni valót maga után. Itteni élményei a Gyeplő nélkül című regényében jelennek meg, melyben kendőzetlenül ír a nagybirtokosnak a földet művelő, abból élő réteg iránt tanúsított közönyéről és rosszindulatáról. Helyzete keserves, de megismerkedik Piller Edittel, a bakócai orvos lányával, akit hamarosan feleségül kér. A Piller család nincs odáig a kéréstől, hiszen segédgazdatiszti fizetésből nem lehet családot fenntartani. Fekete szorgosan írja hát folyamodványait különböző uradalmakhoz, míg végre a holland származású, disznókereskedőből lett nagybirtokos, Nirnsee Ferenc alkalmazza ajkai birtokán mint vezető gazdatisztet.

1929 decemberében elveheti végre Editet és a következő évben megkezdik munkáját az ajkai birtokon. Hozzáértésével, szakmai tudásával (búzáat nemesít, tenyészkosai országos szemléken nyernek díjakat, szakmai publikációkat jelentet meg a Gazdatisztek Lapjában) mind a parasztság, mind alkalmazója szemében hatalmas tiszteletet vív ki. Egyszer aztán traktorosa jelenti, hogy az elkésett őszi szántást már lámpafénynél végezve látott egy rókát mely a barázdából kiforduló pocokokat a zörögve szántó traktor nyomában járva kapkodja össze. Fekete kimegy

emberével, jót derülnek az egerésző ravaszdin (a puska eszébe se jut hősünknek, hiszen itt a róka szövetséges, aki segít harcolni a kártevők ellen) és megírja a „Traktoros róka” című beszámolóját a Nimród vadászlapnak, melynek akkoriban tulajdonos-főszerkesztője a roppant nehezen elviselhető, nyakas-rigolyás hírből álló afrikavadász: Kittenberger Kálmán. Az írás hamarosan megjelenik, ahogy több azt követő, a vadászetikát, a modern vadászati szemléletet és a környezettudatosságot taglaló publikációja. A szerkesztőségéből pedig egyszer érkezik egy levél is, melyben Kittenberger Feketét a szerkesztőségbe invitálja. A két jeles vadászember pedig ott, a híres afrikai bivalyszarv alatt, egy üveg kiváló vörösborral életre szóló barátságot pecsétel meg. Ezzel párhuzamosan 1937-ben megírja A koppányi aga testamentuma című történelmi regényét is az Országos Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság pályázatára, ami hatalmas sikert arat, csakúgy, mint a hamarosan megjelenő Zsellérek.

Gazdatisztje irodalmi ambícióit viszont a Nirnsee egyre görbébb szemmel nézi, és Feketének döntenie kell: vagy az irodalmi pálya, vagy a gazdatiszti állás. Az előbbit választja és kezdetét veszi élete legboldogabb időszaka. Két gyermekes családapaként (Edit lánya 1930-ban, István fia 1932-ben születik) a mezőgazdasági minisztériumban kap állást, szorgalmasan publikál a Nimródban, de még színdarabot (Hajnalodik) és filmforgatókönyvet (dr. Kovács István) is ír. Tagja lesz a Kisfaludy Társaságnak, a kor népszerű írói Herczeg Ferencről Wass Alberten át Csathó Kálmánig a baráti körébe tartoznak. Roppant népszerűek írásai, befutott sikeres ember, Erdélytől a Szigetközig rengeteget vadászik, de jön a második nagy világégés, majd a szovjet megszállás.

Budapest ostromát svábhegyi villájában éli túl a Fekete család, és már épp fellélegeznének a konszolidálódó viszonyok között, mikor Fekete István 1946-ban napokra eltűnik. Családja a János-kórházban lel rá fél szemére megvakulva. Az esetről mindmáig sok mendemonda járja. Fekete balesetről ír, de sokan a kommunista verőlegényeket sejtik a háttérben, akik egy kiadós veréssel bosszulták meg a Zsellérekben bemutatott vörös terrort. Ez utóbbit valószínűsíti ekkortól datálható vesebaja is, hiszen pont az ÁVO szokása volt a vesék leverése. 1949 az elcsalt „kékcédulás” választással, a kommunisták hatalomra jutásával a minisztériumot, ahol Fekete dolgozik, „megtisztítják”, lapátra kerül. Műveit indexre rakják, beköszönt a legmélyebb nyomor. Fekete István, a pár éve még körülrajongott író, alkalmi munkákból él. Kertet ás, patkányt irt, uszályt kísér. Felesége a családi ékszerek zálogba adásának és kiváltásának mestere lesz. Edit lánya apácának áll, és hivatalosan kivándorol Ausztriába. Fiát osztályidegenként kicsapják az egyeteméről. A sors keserű pohara csordultig telik! Egyedül a katolikus egyház megjelenetette Új Emberben és a Vigíliában jelenhetnek meg rövidebb írásai némi jövedelmet biztosítva.

1951-ben viszont megváltozik valami. Állást kap a Kunszentmártoni Halászmesterképző Iskolában. Stílusával, emberségével itt is hatalmas népszerűsége tesz szert, és közben megírja két jelentős regényét: a saját keserű sorsát szimbolizáló Kelét, és a vizek világát szépirodalmi eszközökkel bemutató Lutrát.

A regények sorsa viszont sokáig a

fiók, mert senki nem akarja (meri) kiadni őket. Mi több, 1954-ben beteg veséjét műteni kell, miután kéri rokkant nyugdíjazását. Ezek után viszont egy keserű kifakadásával sikerül meggyőznie a kőkemény kommunista Bölöni Györgyöt írásai kiadásáról. Bölöni keményen kiáll az Irószövetségben Fekete mellett, így megjelenhet a Halászat, a Kele majd a Lutra. Minden jól alakul, de jön 1956 vérzivatarra. Ifjabb Fekete István – aki a harcokban aktív szerepet vállalt – pedig elindul a nagyvilágba, hogy kanadai favágóból végül három doktori diplomával rendelkező tulajdonos-főszerkesztője legyen a Chicago és vidéke című magyar hetilapnak.

A két magára maradt öreg ekkor fogadja be Bogáncsot, az értelmes pulit, aki hamarosan családtag, gyermek és unokapótlék, valamint teljes jogú segéd tiszt lesz, és mintát ad Fekete Bogáncs című „kutyaregényéhez”. 1957-ben megszületik a Tüskevár, majd a Téli berek is, sorra jönnek a novellagyűjtemények. A kádári kultúrpolitika valamilyen szinten elfogadja Fekete Istvánt. „Valamilyen szinten”, hiszen megváltoztathatatlanul megkapja az ifjúsági író besorolást, amiből a Jókai után második legolvasottabb magyar író képtelen kitörni. Igaz, 1960-ban József Attila-díjat kap, 1970-ben pedig neki ítélik a Munka Érdemrendje Arany fokozatát, de mindez már nem hozza vissza az ifjúságot. A roppant erős dohányos Fekete István szíve 1970. június 23-án örökre megáll. Második szívinfarktusa végez vele. Ma szülőfalujában, Göllén alussza örök álmát.

Ajkán szobra áll, lábánál ott ül Vuk, és ha jól hallgatózik az ember, akkor a szobor mellett a legendák szerint meghallhatja kedvenc nótája, az „Erdő, erdő, kerek erdő...” című dal strófáit. Ha nem, az se baj, hiszen íásaival megvalósította legnagyobb célját, mi szerint: „... kerestem az utat, a patakot, a nádast, a csereszagú erdőt. [...] S közben megtaláltam a Hazámat.”

/Matúz István/

Fekete István regényeit a Tüskevárral kezdtem, majd a Téli berek után a Kele és még sok más következett. Számos írást elolvastam és meggyőződéssel vallottam, hogy a Zsellérek olvasásának élményén is túl vagyok. Pár hete levettem a polcra a kötetet és valóban elolvastam. A jellemábrázolásokon túl egy nagyszerű korrajz. Ajánlom!

Várfi András

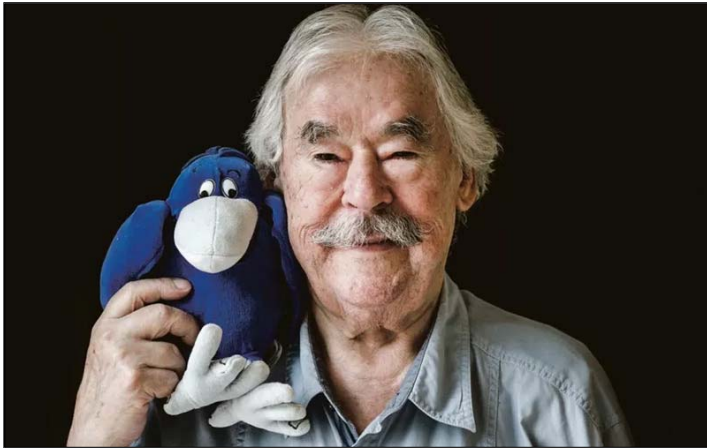

Irodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

Csukás István (1936-2020)

(Fotó: Végh László)

Ki ne ismerné nagy mesemondóink, meseíróink közül Mirr-Murr, Süsü, a sárkány, Pom Pom vagy A nagy ho-ho-horgász c. mesék íróját!

A Nemzet Művésze címmel kitüntetett Kossuth- és kétszeres József Attila-díjas magyar költő, író, ifjúsági szerző, a Digitális Irodalmi Akadémia tagja Kisújszálláson született 1936. április 2-án. Idén 90 éve. S már hat éve, hogy nincs velünk.

Anyját, Varró Margitot kun, apját jász származásúnak gondolta. Apja kovácmester volt Kisújszálláson. Szegény, de boldog világban töltötte gyermekéveit. Itt járt elemi iskolába.

A háború után egy zenetanár biztatására jelentkezett az akkor alakult békéstarhosi zeneiskolába. Hegedűművész szeretett volna lenni. Menekülés is volt ez, hiszen családja elszegényedett, apjától elvették a kovácsműhelyt, aki nagy építkezéseken kereste a család kenyerét. Öccse ipari tanuló lett. Életének boldog korszaka volt az intézet, ahol tanult, olvasott, s naphosszat gyakoroltak a kastélyban, a hatalmas parkban, előadásokon szerepeltek. Hegedűművészi pályára készült. Nyaranta apja mellett dolgozott az építkezéseken, téglát hordott, s kétségbeesetten ápolta tönkrement ujjait. Érettségi után előbb a jogi egyetemre jelentkezett, majd egy idő után átment a bölcsészkarra. 1954 és 57 között volt egyetemi polgár.

Bölcsész tanulmányait nem fejezte be. Ebben a korban megjelentek első versei. Írásaiból, irodalmi segéd munkákból élt, a Fiatal Művészek Klubjának vezetője volt, majd a Művészeti Alapnál, a Munkaügyi Minisztériumban, a Néphadsereg című lapnál dolgozott. 1968-tól 1971-ig a Magyar Televízió munkatársa, 1978-tól 1985-ig a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó főszerkesztője volt. 1989-től 1991-ig szerkesztőbizottsági tag az Új Idő című lapnál.

Az ifjúsági irodalomért a könyvkiadásban tevékenykedett, s gyermeklapok szerkesztésében is részt vállalt. Alapító szerkesztője volt – Kormos Istvánnal – a Kincskeresőnek. Egy ideig a Kölyök-magazin szerkesztő bizottságának elnöke, majd a Piros Pont főszerkesztőjeként dolgozott.

E rövid időszakok közben szabadfoglalkozású író volt. Feleségével, Porga Máriával 1975-ben kötötték házasságot.

A hatvanas évek közepén Kormos István biztatására fordul a gyermekirodalom felé, s ettől kezdve verseskötetei mellett jelennek meg gyermekregényei, mesekönyvei, verses meséi. Nagy sikerrel mutatták be Ágacska című színdarabját, majd a többi színpadi művét. 1975-ben a hollywoodi X. televíziós fesztiválon a Keménykálap és krumpliorr című játékfilm megkapta a fesztivál Nagydíját és Az Év Legjobb Gyermekfilmje címet.

Súlyos betegségben hunyt el Budapesten 2020. február 24-én. (Forrás: Digitális Irodalmi Akadémia)

Most néhány művével emlékezünk a népszerű Csukás Istvánra, aki idén lenne kilencvenéves.

Istenke, vedd térdedre édesanyámat

Istenke, vedd térdedre édesanyámat,
ringasd szelíden, mert nagyon elfáradt,
ki adtál életet, adj neki most álmot,
és mivel ígértél, szavadat kell állnod,
mert ő mindig hitt és sose kételkedett,
szájára suttogva vette a nevedet.
Én nem tudom felfogni, hogy többé nincsen,
s szemem gyöngé, hogy a semmibe tekintsen,
hová a fény is csak úgy jut, hogy megtörve:
helyettem nézzél be a mély sírgödörbe,
próbálkozz, lehelj oxigént, tüdőd a lomb!
Nem is válaszolsz, kukac-szikével boncolod,
amit összeraktál egyszer végtelen türelemmel,
csak csont, csak por, ami volt valamikor ember,
mivel nem csak Minden vagy: vagy a Hiány,
magadat operárod e földalatti ambulancián.
Mi mit nyel el a végén, fásultan szítárod
a semmiből a semmibe a létező világot,
anyát és gyereket, az élőt s a holtat,
s mert Te teremtetted, nem is káromolhat,
csak sírhat vagy könyöröghet, hogy adj neki békét,
nem tudjuk, hogyan kezdődött, de tudjuk a végét;
én sem káromollak, hallgasd meg imámat:
Istenke, vedd térdedre édesanyámat!

Csukás István: Ki ette meg a nyarat?

Ki ette meg a nyarat? Tegnap még itt volt, mértük a lázát:
37 fok árnyékban, vagyis a fák hóna alatt. Most se láz, se nyár,
a fák dideregve kapkodnak a levelek után, rémes csontvázak, kiköpött halszállkák. De ki ette meg a nyarat?
A kutyámra nézek gyanakodva:
fejét rázza, pofáját nyújtja, eloldalog, megsértődve morog: „Megint mindent rám kennek ...” A fecskéket figyelem, zsinórirást bögzöttek a villanydróton, silabizálom, de nem tudom elolvasni, miről szól, kinek szól? Legyintek, á, nekik ez túl nagy falat! Macska füstöl át a kerítésen, szájában egériz, verébíz, lopott tejföl íze, nem foglalkozik nyárevéssel, a harmadik szomszédból

gúnyosan visszanyávog. Finoman megpendül a napraforgó cintányérja. Fülelek, talán tud valamit. Talán a virágok! A kertben rózsza, kannavirág, бүдöske, a kifeszített madzagon hajnalka tornázik; szimatolva motyogom: „Kölnigyár, ott a nyár!” A rózsza a fejét ingatja, a kannavirág üresen kondul, a бүдöske elpirul, a hajnalka tele szájjal nevet: micsoda buta kérdés! Fejemet ingatom, üresen kondulok, elpirulok, de nem nevetek, mert, nem, egyáltalán nem buta, mert hova tűnik, ami volt! S dideregve kapkodok a leveleim után, Mert nyár vagyok és fa vagyok egy boldog pillanatra, és miért voltam, hogyha eltűnök, s miért tűnök el, hogyha voltam?

Ima a bölcsőhely nevéért

Szeretfalva szeret-e,
két karjába temet-e,
világvégi magányában
sóhajt Gyergyóremete.

Lábujjhegyen jár a reggel,
elindul mint ezer éve,
lesegeti álmos szemmel
Ecel, Uzon és Lovéte.
Kivétel a fűrgé Kelnek,
mert ott mindig korán kelnek.

Zábrány, Zaránd, Öthalom,
ottan sincsen nyugalom,
dohog Déva, Fogaras:
Pipirigen kukorékol a kakas!

Magyarzsombor, Szászlekence,
begyűjtva már a kemence,
Piskolton is pislákol,
hogy mindenki harákol,
dől a füst, fuldoklik Orlát,
fogja mindenki az orrát,
Billéden is billeget,
bekormozza az eget.

Végre azért megvirrad,
fényben nyújtózik Arad,
Keresztényszigeten kelve,
harangszóval, énekelve,
úgy dicsérik az Urat.

Szásztyúkoston tyúk fő,
szaglászik is Csermő,
tésztát dagaszt Alkenyér,
délre kisül a kenyér.

Farkaslakán farkast fognak,
Nagydisznódon miskárolnak,
libád után ne is kutass,
befogadta Marosludas.

Szálva,
Naszód,
Nagyilva,
megérett már
a szilva!

Tasnádszántó, Érkörtvélyes,
ott a körte igen édes,
a csupasz fát rázza
Çödemesterháza.

Almásmezőn alma terem,
leszedné Alsódetrehem,
kacag Kata, Szelistye,
alma kéne, hogyisne!
Szelíden szól Somkerék:
egyél somot, van elég!

Bélbor, Borszék borozgat,
Alsórákos orozgat.
Gyergyóbékás békát nevel:
megelégszünk mi ennyivel!
Rábólogat Magyarbodza:
sorsunkat az élet hozza.
Vitatkozik Kolozsborsa:
ki s ki milyen, olyan sorsa!
Nagy hangodat meg ne bánd,
így inti őt Mezőbánd.

Gyulakuta kutat ás,
folyik a nagy kutatás,
bőven buggyan az ivóvíz,
csöbörrel jön Kássonaltiz,
helyeselget Járavize:
mindenkinek jár a vize!

Újszentannán keresztelnek,
jövőkön ága minden gyermek,
nyílik kapu, ugat kutya:
jön a rétyi retyerutya!
Zsibó, Darlac, Zsidve,
vagyon erős hitbe,
Ugra, Zágon, Székelyderzs,
ajkukon kél nóta, vers;
fejecskéd a fénybe mártom,
szózatol Dicsőszentmárton.

Marosborgó, Borgóprund,
a szalonnát meg ne und,
Oklánd, Vargyas, Muzsna, Torja,
legyen mindig malac-tarja,
Zsiberk, Kőhalom, Metesd,
a rokont hússal etesd,
el-elmereng ezen Hégen,
ha ma nincs is, így volt régen.

Alsóaklos, Szolcsva,
becsukhat a korcsma,
kész az ebéd, hazavár
Kudzsir, Porcsesd, Resinár,
ebéd után lesz lepény,
örvend Teke és Lupény.

Tele kamra, tele csűr,
elégedett is Nagycsűr,
Börvély, Kaplony, Szaniszló
szava sosem panaszló,
lesz aratás, ha volt vetés,
bizakodik Lugos, Vetés,
kell, ha az ember családos,
hümmög Szalacs és Csanálos.

Fejéhez kap Apold, Berve,
jól meg vagyunk mi keverve!
Itt egy falu, ott egy vár –
koronája Kolozsvár!

Miriszló és Petrilla
zeng, mint a rigótrilla,
zendít altató zenét,
zűmmög halkan Szúnyogszék.
Kürpöd, Vurpód, Prázsmár, Liza,
lassan-lassan elalusza.
Kémer, Zilah, Sarmaság,
felrázva a szalmazsák.

Málnás, Havad, Torockó,
vackába tér a mackó.
Torda, Brassó, Szurduk, Nagylak,
a Nap lassan haza ballag,
a sugara aranyküllő,
utána forog Esküllő.

Erdély fölött sötétedik,
a csillag is késlekedik,
gyúl ki, csillag, sötét egen,
fohászkodik Magyarigen.

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Diákjaink szereplése a Szovjetunióba elhurcolt áldozatok emlékére rendezett emlékünnepségen

Német nemzetiségi nyelvet tanuló diákjaink minden évben megemlékeznek a „Málenkij robot” áldozatairól, hiszen 1945. január elején Gyomárról is elhurcoltak 167 sváb származású embert a Szovjetunióba jótételi munkák elvégzésére. Csak pár év múlva térhettek haza otthonukba. Néhányan sajnos áldozatul estek a mostoha munka- és életkörülményeknek, ők idegen földben nyugszanak. Az emlékező istentiszteletre - melynek megrendezésére a Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola és Gyomaendrőd Város Német Nemzetiségi Önkormányzata vállalkozott - 2026. január 4-én 10 órakor került sor az evangélikus imateremben Seben Glória lelkes szolgálataival. Toldi Balázs polgármester úr szavai után a Kis Bálint Általános Iskola tanulói - Komróczki Lili, Fekécs Attila, Furka Lajos, Furka Lénárd, Nagy Ákos, Toldi Bálint és Toldi Barna - adták elő műsorukat. Az emlékünnepség végén a helyi szervezetek képviselői s a hozzátartozók elhelyezték koszorúikat, virágaikat a templom oldalán található márványablákon; ezzel is hangsúlyozva, hogy a 81 évvel ezelőtt megtörtént események ne merüljenek a feledés homályába.

Munkában a diákok

2026. január 14-én 14:30 órakor megtartottuk az idei tanév második diáktanácsülést. Az összejövetel célja az elkövetkező időszak programjainak ismertetése, illetve a közös gondolkodás és az együttműködés. Először visszatekintettünk az elmúlt időszakra: értékeltük az első félév munkáját, majd ennek fényében Tetszésindexet készítettünk. Részletesen átbeszéltük a Bálint-Valentin Napi Kavalkád várható programjait, s ehhez is kértük a diákok segítségét: ötletbörzét tartottunk. Felmerült a modernizáció szükségessége, így közösen

döntöttünk arról, hogy az idei Bálint napi „Okoskodásainkat” más formátumban, kreatív módon - esetlegesen felhasználva mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőségeket - készítjük el.

A magyar kultúra napja

2026. január 22-én a magyar kultúra napjáról szóltak a tanítási órák. A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeljük meg január 22-én, annak emlékére, hogy a kézirat tanúsága szerint Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le egy nagyobb kéziratcsomag részeként és jelölte meg dátummal Csekén a Himnusz kéziratát. Nemcsak az irodalom, hanem a zene, a tánc, a festészet, az építészet, a színház, a mozi is a kultúra része, de lehetne még számos területét felsorolni az életnek. A kultúra érték, igyekszünk tanulóink számára is ezt közvetíteni. Az évfordulóval kapcsolatos megemlékezések alkalmat adnak arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk évezredek hagyományainknak, gyökereinknek, nemzeti tudatunk erősítésének, felmutassuk és továbbadjuk a múltunkat idéző tárgyi és szellemi értékeinket.

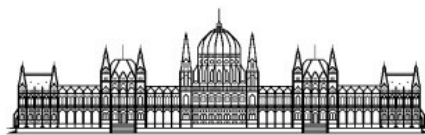
A magyar kultúra napja

A magyar kultúra napja alkalmából a Határ Győző Városi Könyvtárban, 2026. január 22 - én immáron sokadik alkalommal gyomaendrői fellépők: versszerető tanárok, óvónők, diákok magas színvonalú előadásával ünnepelték a jeles napot! Verset, prózát és zenét egyaránt hallott és látott a közönség, akik vastapssal jutalmazták a szereplőket! Tartalmas, felemelő este volt. Köszönjük az előadók felkészülésébe fektetett munkáját és a könyvtár dolgozóinak a szervezést, meghívást!

Színfolt Mazsorett Táncegyesület

Két kiváló táncos: Izsó Éva és Szilágyi Zsófi 2026. január 25-én részt vett a Nemzetközi Tamburbot workshop-on, amelyet az International Association of Majorette - Sport és a **Magyar Majorette Szövetség- Hungarian Majorette Association** szervezett Budapesten. A tanfolyamot Miklaya Haynes - Smart, Dél - Afrikából érkezett oktató vezette. A képzés célja a tamburbot (mace) használatának megismerése, népszerűsítése! Köszönjük a szervezést, a lehetőséget! Hajrá Színfolt továbbra is!

Dankó Béla országgyűlési képviselő sajtóközleménye

Sokat segít a januári rezsisztop

Januári rezsisztopot vezetett be a kormány. Dankó Béla országgyűlési képviselő a részletekkel kapcsolatban elmondta, a támogatás automatikusan fog járni a fogyasztóknak, a forrásokat pedig a Nemzetgazdasági Minisztérium biztosítja.

Dankó Béla kifejtette, a fűtésnél jelentkező többletfogyasztást, annak költségét a januári rezsisztop révén az állam átvállalja a családoktól. A januári szélsőséges időjárás komoly próba elé állította Magyarországot, emiatt pedig mindenki váratlan és jelentős többletkiadásokkal szembesül, a fagyos idő magas fűtésszámlákat is hozott és nagy terhet ró a családokra. Ezért is hozták meg a rezsisztopról szóló döntést a kormányülésen.

Szól arról, hogy a fogyasztóknak nem kell külön kérelmet benyújtani a rezsisztop miatt, az automatikusan jár minden érintettnek. A szolgáltató írja majd jóvá a számlán a rezsisztop szabályai szerint számított összeget.

Mint elmondta, az átlaghoz képest 30-33 százalékkal várható magasabb fogyasztás idén januárban.

Az országgyűlési képviselő kiemelte, a rezsisztop kizárólag természetes fogyasztókra vonatkozik.

Hangsúlyozta, mindenkit abba a helyzetbe akarnak hozni, mintha ez a január nem tért volna el egy átlagos januártól. A kormány javaslatának egyik eleme, hogy a januári magasabb fogyasztás miatt senki nem kerülhet át drágább sávba. Az átalány szerint fizető ügyfelek terhére is kompenzálják.

Tímár Máté: Péter András

Hol a róna a végtelenbe vész,
S a Berettyó laza partját mossa,
Hol a szikhát termését aszún osztja,
Áll az időben s a végtelenbe néz.

Iskolát lát termékeny iskolát,
Benne falusi, paraszt, pórfiat
Termővé érni a szent fedél alatt,
Jobb jövődöt, Hazát, és fáját...

Hivatalát teljesíti várad,
a Sárréten pezseg már az élet,
tarlótüze perzsel loncos bokrot.

Lassan az ükunokáid „érnek”,
s ajakjukon a Neved dicséret,
s tetteikkel babérozzák szobrod!

(Szeghalomvidéki Hírlap. 1942.)
(Hajdúföld, 1944. május 26.)
(Lélekváltság, 1996)

A Rózsahegyi Iskola hírei

Médiakalandorok lettek egy napra az 5. b-ek

Valódi médiakalandban volt része január 14-én az 5. b osztály tanulóinak, akik bepillantást nyerhettek a Bűvösölgy Médiaértés-oktató Központ kulisszái mögé. A gyerekek három csoportban próbálhatták ki magukat igazi alkotóként: volt, aki filmet vagy reklámot forgatott, mások újságot szerkesztettek, de a szinkronizálás rejtelmeibe is belekóstolhattak.

A modern stúdiókban mindenki megtalálta a hozzá illő feladatot, miközben játékos formában ismerkedtek meg a média működésével. A kreatív munka mellett egy nagyon fontos téma is terítékre került: a fiúk és a lányok külön csoportokban vettek részt egy interaktív foglalkozáson, amely az internet veszélyeire hívta fel a figyelmet.

A diákok rengeteg új élménnyel, saját készítésű anyagokkal, valamint a tudatos és biztonságos internethasználathoz szükséges hasznos ismeretekkel tértek haza.

Öveges-laborban jártunk

Január 6-án a 8.a és a 8.b osztály Szarvason, a Vajda Péter

Evangélikus Gimnázium Öveges-laborjában vett részt egy élménydús programon. A foglalkozás célja a természettudományok népszerűsítése volt. Ennek keretében a tanulók az órákon égéssel és folyékony nitrogénnel kapcsolatos, rendkívül látványos kísérleteket végezhettek, miközben megismerkedtek az ezekhez kapcsolódó természettudományos folyamatokkal is.

Köszönjük a lehetőséget és az élményekben gazdag programot.

„Himnuszunk nyomában” – Interaktív megemlékezés a magyar kultúra napján

Január 22-e a magyar kultúra napja, amely arra emlékeztet bennünket, hogy 1823-ban ezen a napon tisztázta le Kölcsey Ferenc a Himnusz kéziratát. Ez a nap lehetőséget ad arra, hogy tudatosítsuk magunkban mindazokat az értékeket – nyelvünket, irodalmunkat, hagyományainkat és közös kulturális örökségünket –, amelyek nemzeti identitásunk alapját jelentik.

Az ünnephez kapcsolódva felső tagozatos tanulóink interaktív, játékos feladatokon keresztül dolgozták fel a Himnusz keletkezésének és jelentőségének kérdéskörét. Minden osztálynak egy digitális feladatlapot kellett kitöltenie, mely változatos kihívásokat kínált: puzzle, kvíz, rejtett üzenetek megfejtése, valamint egy hangokra épülő „Mystery Piano” feladat tette élményszerűvé a tanulást. A tanulói munkákról kiállítás készült, amely vizuálisan is bemutatta a feldolgozás folyamatát és eredményeit.

A magyar kultúra napjához kapcsolódó programunk bebizonyította, hogy a hagyományápolás és a korszerű, digitális tanulási módszerek jól kiegészítik egymást. Az interaktív feladatok nemcsak tudást adtak, hanem élményt is nyújtottak, miközben fejlesztették a tanulók együttműködési, gondolkodási és digitális kompetenciáit. A megemlékezés hozzájárult ahhoz, hogy a diákok közelebb kerüljenek nemzeti kultúránk értékeihez, és személyesebb kapcsolatot alakítsanak ki közös örökségünkkel.

Az iskolai tevékenységek mellett a városi megemlékezéshez is kapcsolódhattunk a Határ Győző Városi Könyvtár jóvoltából. Itt egy különleges gálaműsor keretében gyomaendrődi előadók színvonalas műsorral szórakoztatták az érdeklődőket. A fellépők között iskolánk tanulói és tanárai is helyet kaptak, név szerint Bálint Virág Zsófia, Rómer Janka Vénusz, Szerető Anna és Nagy Sándor Konrád, akik méltó módon képviselték intézményünket.

További képek és cikkek iskolánk honlapján tekinthetők meg: <https://www.rozsahegyiiskola.hu/>

Magyar kálvária '96

I.
Pilátusok langy ítéletére
áment böffent a bakbúzó sátán,
pedig a „vétek” minden ember bűne,
csak Júdás csók Üdvösség Királyán.
Vétke az, hogy jobbítani akarta
a megváltott, igazulva tisztát,
s balek Pilátus ijesztve kezét mosta,
orra alá berezelve: „Visz-lát!”
S a kosorrú „éceszgeberek”
kézdörzsölve kacsinást váltanak,
mindent elértek: Övék a világ!
Pribékjeik gúzsba kötézik,
porig alázzák az Ember Fiát!
Eljük e sorsot testvérem, magyar
ezerszáz évünk nem-egyvet takar!

II.
Nehéz a kereszt kegyes Krisztusunk,
a Hegyi-beszéd kajafási ára,
könnyebbülnek a heródesek,
istenhitük csupán csak álca.
Kenyér a kőért? Vért a vérért!
ámen rá a töviskorona,
és a kereszt. Cipeli gyötörtén
Golgotára az Ember Fia...
Nem állsz a sorba? Eléred talán,
reád is hely vár fenn a Golgotán!

III.
Összerokad? Fegyveres kíséret
mire való? Sózz neki oda!
Világmegváltás? Veszélyben a tőke,
alkuszok réme az Ember Fia.
Meggyötört szívvel áldunk és imáldunk
magyar sorsunk hatodosai,
tudjuk nálad nélkül nem lehet
e rongy világot jobbra váltani!

IV.
Szűzanyádnak könnye csordul érted,
s édesanyánk szeretett Hazánk,
lásd bajában szenvedő Krisztusunk,
glóriából tévedjen reánk
parányka: A szebb holnap reménye.
Megváltás vagy. Túlélés. A Béke!

V.
Imáldunk Téged Krisztusunk, és áldunk,

benned fészkel a megmaradásunk,
Simon-segélte Simonunk Te vagy,
míg az uralgó, fosztó szolgahad
halálra szán, hogy a pusztá föld
jussa legyen, mit jöttmenttel betölt.
Nem lehet más cél, sem eszmeképlet,
hinni eszméd, és követni Téged!

VI.
Veronika a kendőjét nyújtja,
törölni a vért és verejtéket,
züllöttségét lengetve a csorda
kigúnyolja ezt az emberséget.
Tanulnunk kell megbocsájtani,
lerázva a megvetnivalót.
Tőled esdünk lelkierőt hozzá
és kitartást. Kivárni a jót.
Társá lenni tisztos nemzeteknek,
ráérezve, ha a másik szenved.

VII.
Iszonyú kép. Sokadszorra is,
újra s újra megkönyeztető:
újabb esés a kereszt alatt
bűneinkért. Szív-szenvedtető.
Kelenföldön, stációd alatt
ott nyugszának Fiam hamvai...
Ó, kegyelmes, roskadó Krisztusunk
nyújts boldog feltámadást neki!

VIII.
Félholtan is kéznél a vigasz:
„Ne érettem sírjatok, asszonyok,
s Jeruzsálem újabb nemzedéke,
inkább magatokért sírjatok.”
Emberibb holnapot érdemelni
mellet verve is csak úgy lehet,
ha nem gyilkolsz balgán önmagadban
alkotásra fogant gyermeket!
Irtotta sors, ne irtsuk magunk is
ezt a drága magyar nemzetet...

IX.
Harmadszor is arcával a földre
omlik a mi Megváltó Urunk,
míg az olcsó öröm-keresésben
gyarlóságaink után futunk.
Éreje fogy, nyelve inyéhez
szomjúhozó keservben tapad,
mégis Ő az Örök Győzelem,
kereszt-jusson, a porban alant!

X.
Ruhától megfosztott Urunk
imából szabunk köntöst reád,
míg miénkre is sorsot vetének;
Hét-felé marva árva-szép Hazánk!
Szomjúhozónak inni ecet, ha jár,
kolduskalap templomok előtt,
mégis Tokaj-bor, ha hit elegyíti:
Isten nem hágy el soha szenvedőt!

XI.
Áll a Szent Kereszt, rajta Holnapunk,
véle váltódik meg a rongy világ.
Lándzsa döfi. Mélyülünk magunkba,
s a jobb-latrok legyünk legalább.
Mellem verve látom, hogy ki voltam,
hányszor botló életem során:
Kegyes Jézus, emlékezz meg rólam
Atyád előtt életem alkonyán...

XII.
A nap letűnt. Elvégeztetett!
Bételjesegett a kínhalál!
újra-élve tisztuljunk a büntől,
jóvoltából üdv kegyelme vár...
Járuljunk hát tiszta alázattal
keresztjéhez, árva magyarok,
bízunk, hiszen István király népe
mindig többet adott, mint kapott!

XIII.
Ott fekszik már Szűzanya ölében,
Tiszteltessél Fájdalmas Anya!
Magyar szájon: Áldott Boldogasszony!
Kínhalalos győzelem a ma.
Hősként tartja, míg a hű tanítvány
sírvá nézi Ura sebeit.
Vajjon nem megdöglés a halál,
ha mögüle hiányzik a hit?

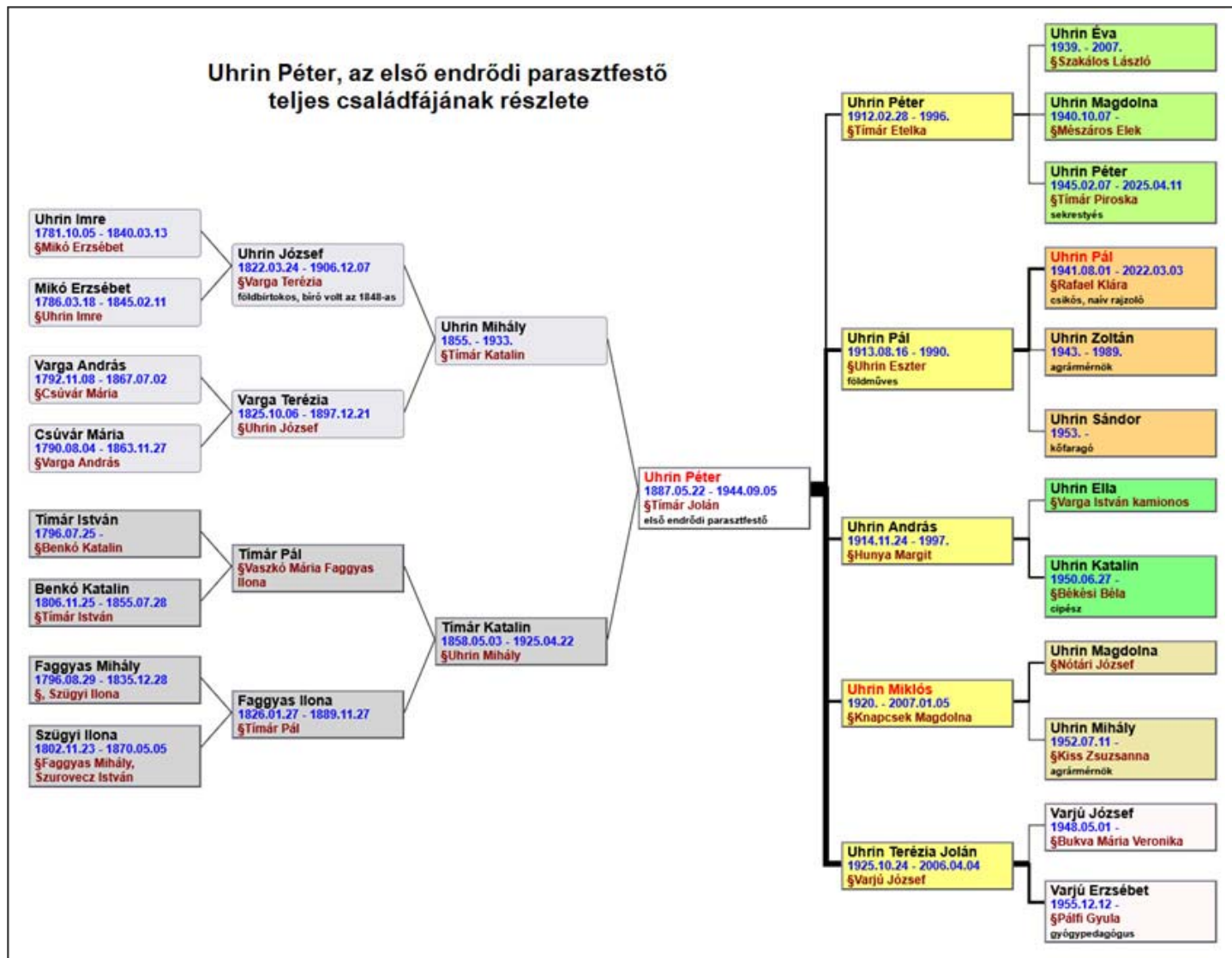
XIV.
Az Ember Fiát sírjába teszik,
s feltámad a harmadik napon...
Ember-testvér, találkozhat szíved
keresztútján. Ott az irgalom!
Eseth Magyarorságot újulj meg a hitben,
bár a nyomornak ordas foga rág:
Feltámadt Krisztus, megváltó-hitében
számunkra is lesz feltámadás!

1996. IV 7.
(Utószüret, 1997)

ENDRŐD EGYESÍTETT CSALÁDFÁJA II.

Amikor a kötődések elszakadni látszanak, az ember elkezd erősen kapaszkodni.

(Uhrin Gábor)

Gulyás Péter (Timár Ilona Margit férje):

A Gyomaendrői Települési Értéktárba felterjesztendő anyag megnevezésének tökéletesen megfelelő az „Endrőd egyesített családfája” elnevezés, mert bár igaz, hogy családfája nem a településnek, hanem az itt élő, illetve az itt élt családoknak van, de ez annyira természetes és mindenki számára nyilvánvaló, hogy felesleges túlkomplikálni. Ez a megnevezés egyszerűbb és ugyanolyan jól kifejezi a lényegét, mint a legutóbbi összejövetelem általam ajánlott hosszabb.

Mivel én nem vagyok endrői (a Ferencvárosban születtem), csak a feleségem és családja miatt kezdtem érdeklődni a családfakutatás iránt. Így én annak során nem találok közvetlen rokonokat és ismerőseket.

E. Szabó Zoltán barátunk a saját családfáját állította össze a rendelkezésére álló családi iratokból és feljegyzésekből, valamint az endrői anyakönyvekből. Tőle tudtam meg, hogy ez utóbbiak a Határ Győző Könyvtár honlapján elérhetők. Ezután két dolog miatt kezdtem hozzá a családfakutatáshoz. Egyrészt tudtuk, hogy valamilyen távoli rokoni kapcsolat van nejem és E. Szabó Zoltán között, ezt szerettem volna pontosítani. Másrészt feleségem szüleinek családját akartam tisztábban látni. Azt, hogy van-e valami köze egymáshoz az Ó. Timár és a D. Timár családoknak.

Amikor azonban elkezdtem az anyakönyveket tanulmányozni, valami egészen más is felkeltette az érdeklődésemet. Ha nemcsak neveket és évszámokat keresünk, hanem elolvassuk a többi bejegyzést is (például a nevezett személy foglalkozását vagy elhunytának okát), egy település történetének közel 300 éve rajzolódik ki a szemünk előtt, feltárva szokásokat, életmódokat, életkörülményeket, egyéni vagy akár az egész közösség sorsának bonyodalmaikat, fordulatait, tragédiáit. Történelemkönyvekből általánosságban ismert tényeknek találjuk meg a helyi, konkrét magyarázatát, vagy az egyes személyek, illetve a falu életére gyakorolt hatását. Néha nemcsak abból, ami az anyakönyvben szerepel, hanem abból, amit sokáig nem találunk sehol az iratokban. Néha akár csak egy-egy szón elgondolkodva is egészen érdekes következtetésekre lehet jutni a falu életével vagy a hajdan éltek gondolkodásmódjával kapcsolatban.

Számomra tehát a családfakutatás nemcsak érdekesség, hanem maga a megelevenedő történelem feltárulása, egy eddig még meg nem írt évszázadokon átívelő regény vázlatának kinyomozása.

Persze ebből a megközelítésből következik, hogy ahogy az ember a legérdekesebb regényt sem olvassa minden nap éveken keresztül, sajnos nekem is gyakran fontosabbnak vélt dolgok tola-kodnak a családfakutatás elé, okozva ezzel hosszú szü-neteket a munkában.

Tímár Imre:

Én nem nagyon mélyedtem bele a családfa kutatásba, szerencsére a sógorom (Gulyás Péter) igen,

de nagyon is fontos nekem Endrőd, és a hagyományok megőrzése.

A régi dolgok információinak a dokumentálása nem tűr halasztást. Gyerekkoromban hallgattam az akkori felnőttek különféle elbeszéléseit a saját gyerekkorukról, életkörülményeikről, az akkori eseményekről.

Családon belül is olyan érdekességek hangzottak el, melyek sajnos a feledésbe merültek. Például a mozialapító - aki az endrődi fényképezést is megalapozta - rokonunk volt valamilyen szinten. Sajnos családon belüli információk sem szerezhetők már úgy be, ahogy szeretnénk. A gyermekeinket is alig érdekli a származásunk. Igaz, hogy én is már bőven a felnőtt korom derekán kapcsolódtam az ilyen témához és azt is tudomásul kell vennünk, hogy más körülmények között éljük az életünket. Remélem, azért a fiatalabbak is előbb-utóbb egy-két információra kíváncsiak lesznek és lesz lehetőségük az összegyűjtött adatokba belenézni!

Változatlanul nagyon érdekes, hogy milyen körülmények között keletkeztek a ragadvány családi előnevek, és tényleg milyen mélységben derül majd ki, hogy mindenki mindenkinek a rokona.

Sajnos az elhalálozások miatt egyre kevesebben vannak, akik még segítenének rögzíteni a régmúlt

idők történéseit, amiben az össz-endrődi családfa sokat segíthet.

Remélem az Endrődiek Baráti Köre is ad, adott ehhez egy kis alapot! Az utolsó pillanatban lett az EBK életútja is papíron összefoglalva.

Kulikné Gellai Zsuzsanna:

Nemrég kapcsolódtam be a családfakutatásba, miután az Endrődiek Baráti Körének tagja lettem, és tudomásomra jutott, hogy ilyen is van. Mindjárt felkeltette az érdeklődésemet és bőszen belevetettem magam a rokonaim felkutatásába. Először persze csak a közelebbieket vettem számba, és rögzítettem.

Később a távolabbi leszármazottak is előkerültek. Egyre inkább bővült az a bizonyos fa. Emlékeimből halványan előjöttek rokonaim, felidéződött bennem a szüleim által emlegetett rokonság. Sokszor hangzott el az alábbi becenév: Pani néni. Úgy hiszen a keresztségben kapott neve Anna lehetett. Nagyszüleim korán meghaltak, akkor még egészen kisgyerek voltam, tehát nekem kimaradt az, mint egyeseknek, hogy a nagyszülők érdekesnél érdekesebb történetekkel lepték meg kis unokájukat.

Visszatérve magára az endrődiek családfájára, egy rendkívül hasznos dolognak tartom elkészültét. S miért is? Maradok a saját példámánál, amikor is megtudtam, hogy egyik dédnagyapám Radics huszár volt. Lelki szemeim előtt megjelenik egy igen jóvágású dőceg, szépen felöltözött bajszos fiatalember, aki még akkor nem is gondolta, hogy valamikor lesz egy kislány dédunokája, Zsuzsika.

Visszatérve a mostani időkre, nagyon méltányolandó dolognak tartom a családfakutatást. Szívesen nézegetem saját rokonaimon túl az általam ismert vagy éppen nem ismert személyek adatait. Külön pluszt jelent, amikor egy-egy fényképet vagy más dokumentumot találok róluk. Bár a dokumentumok olvasása időnként feladja a leckét, hiszen időnként alig tudom kibogozni. Bizony eddig nem is tudtam, míg nem a családfa erre választ adott. Vagy például az anyakönyvek tanúsága szerint édesanyámnak volt két kisgyereként meghalt testvére, amiről nem is tudtam.

Nagyapámat „Ruben”-nek keresztelték. Gondolkodtam, honnan is eredhetett ez a különleges név, hiszen böngészésem során

egyszer sem talákoztam ilyennel. Arra vezettem vissza, hogy ők rendkívül vallásosak voltak, és ez egy bibliai név. Talán ez a magyarázat. Az elmúlt évek során, ahogy a családfa bővül, mind több és több rokonomról tudom meg, hogy hogyan is kapcsolódunk össze, milyen a rokonsági fokunk, s ez engem olyan jó érzéssel tölt el!

Mai digitális világunkban sem szabad elfelejtenünk, honnan is jöttünk, kik is vagyunk valójában. Az internet adta lehetőséget ki kell használni, óriási segítséget nyújt múltunk megismeréséhez.

Stranzkiné Hegedűs Valéria:

Az internetes programot napi szinten használom. Örömet jelent a rokonaim nevével való találkozás, kutatás a régmúlt homályában.

Felemelő és torokszorító érzés volt, amikor először talákoztam nagyszüleim, dédnagyszüleim nevével. Olyan, mintha velük találkoztam volna. És ez minden egyes alkalommal így van.

Apai nagyapám (aki édesapám születése után hamarosan meghalt) szüleit és testvéreit a program által „ismerhettem” meg. Amíg nem talákoztam a programmal, még fényképet sem láttam róluk.

Sok olyan ismerős névvel talákoztam, akiről nem is sejtettem, hogy második unokatestvérem.

Ezek, a program nélkül nem valósulhattak volna meg. Érzelmileg sokkal szegényebb lennék.

Nekem Endrőd egyesített családfája kapcsolatot jelent a múlttal, a gyökereimmel. Megmutatja honnan jöttem. A program meglétével nem vesznek homályba a következő generáció számára sem a felmenőink. A programot ezért tartom nagyon jónak, ezért is képvisel értéket.

A program szerintem érzelmi intelligenciára, empátiára, szeretetre, kitartásra, megbecsülésre nevel. Ha valaki részt vesz a kutatásban, nem tud tőle szabadulni, annyira megfogja érzelmileg.

Köszönöm, hogy részese lehetek.

Gönczöl Marianna (Tímár Marianna):

Amikor van egy kis szabadidőm, akkor nagyon szeretem nézegetni az őseimet. Újra és újra végiggörgetem már sokadszorra a felmenőimet, tanulom a neveiket, mert könnyen bele lehet bonyolódni. Ugyanis nekem a 32 szépszülőm között 7 főnek Tímár a neve. Sokszor elképzelem, hogyan éltek, milyen gondjaik voltak. Rengetegszer kapok sugallatot a mai problémáim megoldására, egész egyszerűen más megközelítésből látom a sajátomat. Ezek azok a történetek, amikre nem is tudok észszerű magyarázatot adni.

Izgalmas rejtvényfejtés a családfakutatás, ahol folyamatosan keresem a hiányzó adatokat, láncszemeket. Olyan az egész, mint egy puzzle kirakó, csak még az elemeket is fel kell kutatnom. Sokszor más emberektől kapok inspirációt a kereséshez.

Nagyon jó valahová tartozni, valahol otthon lenni. Édesapám nagyon fiatalon, nagyon messze került, de a halála napjáig emlegette az Endrődieket. Amíg élt, addig ezekkel nem foglalkoztam, így a halála után nekem is fontos lett, hogy ő honnan jött és a vidék szeretete átragadt rám is. Míg fiatalon csak a nagyvárosban tudtam elképzelni az életemet, most idősebb koromban már másképpen gondolkodom.

Szeretek még élő leszármazottakkal találkozni. Az a rész is nagyon izgalmas, hogy kivel milyen fokon vagyok rokonságban. Ha találkozom valamilyen távoli rokonnal, akkor jó látni az ismerős vonásokat, illetve örömmel fedezem fel másokban a külső és belső hasonlósági jegyeket a családommal kapcsolatban.

Nagyon szeretek régi családi fényképeket nézegetni. Anyukám mesélte, hogy a nagymamám szobájának a fala tele volt menyasszonyi fényképekkel, még a postás is megjegyezte, hogy mennyi szép menyasszony van itt együtt. Aztán amikor lebontották a tanyát ezek a fényképek elkeveredtek, de én nagyon remélem, hogy találok még párat belőlük. Ezenkívül mindenféle csoportképet is szeretek nézegetni és mindig reménykedem, hogy ismerősre bukkanak.

Úgy gondolom, hogy szerencsés korban élünk, az internet segítségével csodás kincsekre bukkanhatunk. Rengeteg anyakönyvet át tudok úgy nézni, hogy nem kell messzire utaznom és számtalan fénykép is eljuthat hozzám. Hála a digitalizálásnak, már nem kell senkitől sem kölcsönkérni féltve őrzött relikviákat, csak meg kell kérni, hogy szkennelje be és ossza meg. Támogatom a helyi értéktárba kerülést, mert szerintem jó dolog megosztani másokkal az adatokat és az információkat, hátha mások is tudják használni majd ezt az egész gyűjteményt.

Kocsisné Dávid Ágnes:

Az találkozó óta nem nagyon volt időm családfát kutatni, de azért belenéztem néha, hol tartanak a többiek. Én nagyon sokat használom a programot, nagyon szeretem, főleg mióta a FamilySearch-öt is használom. Pont a legutóbbi találkozómnak előtt 1-2 nappal készültem el az összes nagyszülőm családfájával: Hunya, Dávid, Dinya, Oláh és a Korcsmáros családfát is megcsináltam (az egyik dédnagymamám volt az).

Nagyon nagy munka volt, a kezdetektől végignéztem 1945-ig a házassági anyakönyveket, az elején, amíg nem tüntették fel a házasságnál a szülőket, a születési és a halotti anyakönyveket is. Persze sokan benne voltak már az adatbázisban, nem az egész az én munkám. Nagyon szeretem csinálni. Nekem szerencsém volt, az anyai nagymamám (Hunya) 96 évet élt teljes szellemi frissességben és még elmondta nekem, amit tudott a családjáról, amit le is írtam. Ez volt a kiindulás nekem.

Én akkor kerültem a családfakutatók közösségével kapcsolatba, amikor egyedül maradtam, miután a férjem meghalt, és ez is hozzájárult a nehéz időszak átvészeléséhez. Úgy éreztem, hogy a családom kutatása közben közelebb kerültek hozzám az őseim, megismertem, milyen nehéz életük volt, amiért tisztelettel és hálaival tartozunk nekik. Próbálok ezt a gyerekeimnek is elmondani.

Én azért szeretném, ha bekerülne az értéktárba, hogy több emberhez eljusson a híre. Én próbáltam pár távoli rokonoknak elmondani, de azt tapasztaltam, nem nagyon érdekli őket. Ígérték, küldik a szülők, nagyszülők adatait, a többi már meglenne, de ez többször elmaradt.

Még annyit, hogy nagyon jó, hogy hasonló gondolkodású emberekkel ismerkedtem meg a csoportban, van akikkel nagyon jó barátságba is kerültem. Nagyon érdekes felfedezni, kivel állok távoli rokonságban.

Gubucz Béla:

Írok pár sort, hogy nálam hogyan kezdődött el ez a dolog. Édesapám is kíváncsi volt arra, hogy a Gubuczok mikor és honnan jöttek Endrődre.

A sógora Szépvölgyi Péter bátyám sekrestyés volt a hatvanas évek végén, hetvenes évek elején (+1972), így az akkori plébános megengedte, hogy kutassanak az anyakönyvekben. Ott azt találták, hogy az 1700-as évek elején jött Endrődre egy Gubucz három fiával Váriból. Ők elkönyvelték, akkor ez Gyulavári. Ezt az is alátámasz-

totta, hogy ott is éltek Gubuczok, sőt állítólag a tanácselnök is az volt.

Én ezt így tudtam míg meg nem jelent nálam a nyolcvanas években Farkas Izabella (an. Gubucz Izabella), aki elmondta, úgy hallotta, hogy én tudok valamit a Gubucz elődökről. Elmondtam neki a fent leírtakat, és ezután ő folyamatosan tájékoztatott a kutatási eredményeiről. Nemsokára kiderült, hogy az a Vári nem Gyulavári, hanem északon Szabolcsban van egy ilyen helység.

Közben én is bementem a parokiára, ahol a barátom felesége Gyuriczáné Szabó Erzsike volt az adminisztrátor. Kírogtattam az adatokat a déd- illetve az ükszülig. Utána sokat beszélgettünk Izabellával és ő küldte folyamatosan a kutatási eredményeit. Közben ahogy beléptünk az Endrődiek Baráti Körébe az akkor még szép számban lévő elszármazottakkal beszélgetve sok minden előkerült. Családi történetek, legendák, ami szintén elindított egy kutatási folyamatot. Aztán hallottam az Uhrin találkozóról (Uhrin Ernő ilyenkor eljött hozzánk meglátogatni a keresztyányát, édesanyját) és többször szóba került a család.

Aztán jött ez az internetes családfa program, ami nagy lendületet adott nekem, és sok információt. Így sikerült elég jól visszamenni az elődök megismerésében. Nagyon hasznosnak tartom nemcsak az elődök megismerése terén, hanem a hozzájuk fűződő történetek, legendák segítségével pontosabban megismerhetjük elődeink és Endrőd mindennapi életét.

Szerintem ott a helye az Értéktárban. Címnek én is azt javaslom, amit Gulyás Péter mondott. ENDRÖD EGYESÍTETT CSALÁDFÁJA. Szerintem így talán nem sértődhet meg senki, mert benne vannak azok is, akik nem Endrődön születtek és benne van Gyomaendrőd is. Már nagyon várom a tavaszi találkozót, amikor Tímár Antal tanár úr beszámol a legújabb kutatásairól. Remélem, talál még infót a Gubuczokról is, mert már azt tudjuk, hogy északról, Fazekassányból jöttek le délre több állomáson keresztül Endrődre.

Természetesen nemcsak a Gubucz család kutatása megy, hanem a Varjú, a Földvári, a Pálincás, a Hunya és a családukhhoz kapcsolódóké is. A programnak köszönhetően ez elég jól felgyorsult, mert a résztvevő aktivisták nagyon sok információt összeszedtek, illetve szednek és így szépen kikerekedik az egész. Ennek a szépen összehangolt munkának feltétlenül ott a helye a Gyomaendrődi értéktárban. A jól kitalált és tovább fejlesztett program nagyban segít megőrizni Endrőd, szülőföldünk múltját az utókoroknak.

Varjú László dr.:

Mintegy 60 évvel ezelőtt, az 1960-as években olvastam először a Varjú család családfáját, történetét.

Nagyapám két testvére hónapokig kutakodott az endrődi templom keresztlevelei és halotti papírjai között, azokból és családi dokumentumokból leírták a család történetét Endrődön az 1700-as évektől. Ebből rajzoltam én meg kb. 50 évvel ezelőtt a családfánkat, amit azóta természetesen bővítettünk. Mindig büszkeséggel töltött el, amikor nézegettem vagy anekdotákat hallgattam, olvastam őseimről.

Az állítólagos nemesi származás kutatásra inspirált, mint ahogy Koós Károly Varjú nemzetség című regénye is, mely a család erdélyi ágának életéről szól. A másokért, a családjáért, a közösségért, Endrődért, a szülőföldért való kötelezettség tudatosításában nagy szerepet játszott, hisz elődeim példája is ezt mutatja.

A fiatalok körében tudatosítani kell a családfát, erős közösségfejlesztő hatása lehet.

(Folytatjuk)

Fényképalbum

Nagy hagyománya van az egyházközségi vacsoráknak. Fényképalbumunk 25 évet visszarepült az időben, és néhány képpel felidézzük a negyed századdal ezelőtti farsangi vacsorát. A képek 2001. február 10-én készültek.

SPORT

Hírek a megyei labdarúgás világából

Az őszi idény zárását követően a megyei labdarúgó-bajnokságokban szünet van, a csapatok a felkészüléseket végzik a tavaszi rajtra. Sajnos azonban nem várt esemény is befolyásolja az I. osztályú bajnoki küzdelmeket.

Volt, nincs határvárosi felnőtt foci, a Mezőhegyesi SE már az őszi idényt is komoly létszámproblémákkal kínlódta végig, januárra pedig teljesen elfogyott. Az együttes a nehézségei ellenére erős középcsapattal tudott maradni az ősszel, a folyamatos létszám gondok ellenére a bajnoki mérkőzéseit lejátszotta. A tavaszi felkészülés kezdetére azonban teljesen elfogytak, így az elnökségnek nem maradt más lehetősége a kialakult helyzetben, minthogy visszaléptesse a gárdát a felnőtt bajnokságtól.

A visszalépés miatt február közepén tíz csapattal folytatódik a megyei I. osztályú labdarúgó-bajnokság. Ennek következtében az alapszakasz során két szabadnapos lesz a hétvégéken, de nem zárható ki a rájátszás menetrendjének átalakítása sem. A szabályok értelmében a mezőhegyesiek eddigi eredményei törlésre kerülnek. Mivel a visszalépés kihatással van a bajnoki rájátszásra is, a versenykiírás is módosításra szorul. Év közben azonban, hogy a versenykiírás módosítva legyen nem elnökségi hatáskör, hanem a klubok kompetenciájába tartozik, vagyis rajtuk áll, hogy lesz-e módosítás.

Beindult a téli átigazolási szezon, január 15-én hivatalosan is kezdetét vette a labdarúgók téli átigazolási szezonja, amely február 14-ig teremt lehetőséget a klubváltásra.

Az elmúlt évek hagyományát követve január elején megrendezésre került a Macron-Kecskeméti Kft.-Békés Vármegyei Teremkupa. Az esemény keretében a viharsarki nagypályás labdarúgócsapatok döntötték el, hogy ki legyen az újesztendő bajnoka a teremben. A teremkupa selejtezőire január 10-én és 11-én a szeghalmi sportcsarnokban (19 csapat), január 17-én, Medgyesegyházán (12 csapat) került sor, január 18-án délután pedig először a sorozat történelmében, ugyancsak [Szeghalmon](#) volt a döntő, a 8 csoport győztesének részvételével.

A Gyomaendrődi FC csapata a teremkupa D-jelű hármásában január 11-én a Jamina SE és az MS Zsadány csapatával mérkőzött meg. Mindkét megyei I. osztályú együttes legyőzte a 62 esztendőes Muntyán Sándor vezette zsadányi együttest, amely dicséretesen helytállt. Az elsőseget eldöntő [Jamina](#)-Gyomaendrőd rangadón az erzsébethelyieknek a döntetlen is elegendő volt a fináléhoz, de végül megnyerték a kielezett csatát.

Eredmények: Gyomaendrődi FC-MS Zsadány 9-2 (5-1)
MS Zsadány-Jamina SE 4-15 (1-8)
Gyomaendrődi FC-Jamina SE 5-6 (2-3)

Végeredmény: 1. Jamina SE 6 pont, 2. Gyomaendrődi FC 3, 3. MS Zsadány 0.

Megvédte címét a Szarvasi FC a megyei teremkupában. Január 18-án a Szeghalmi Sportcsarnokban lezajlott a viharsarki labdarúgás hagyományosan első újevi rendezvénye. A Macron-Kecskeméti Kft.-Békés Vármegyei Teremkupa nyolcas döntője remek otthonra lelt, a sárréti város ugyanis először volt a házigazda. Izgalmas párharcok alakultak ki már a teremkupa negyeddöntőjében is, a csapatok mindent beleadtak, mindenki számára csak a győzelem volt a fontos.

A Szarvasi FC nagyon korán eldöntötte a Kaszaper elleni elődöntőt, bő öt perc elteltével már 4-0-ra vezetett. A folytatásban is a címvédő dominált és könnyed játékkal jutott be a döntőbe.

Kiegyenlített párharcot hozott a Szeghalom-Jamina ütközet, melyen háromszor is a Jamina vezetett, de a hazaiak mindháromszor egalizáltak. Jöhettek a büntetők, a kapusok remekeltek, végül a 7. sorozatban a Szeghalom javára dőlt el a mérkőzés.

A bronzmeccsen sokáig tartotta magát a Kaszaper, de az idő

előrehaladtával elfáradt, a Jamina pedig sorban lőtte a gólokat.

A döntő sem mellőzte a fordulatokat. A címvédő szerezte meg a vezetést, majd a lelkes hazaiak két gyors góllal fordítottak. Becsülettel tartották is magukat a játékidő feléig, akkor azonban beindult a szarvasi henger, és a hajrához érve már nem volt kérdés, melyik gárda nyer. A Szarvasi FC megvédve címét, és a torna történetében egyedüli csapatként harmadszor győzött.

Eredmények:

Negyeddöntők: Kondorosi TE-Szarvasi FC 2-4

Újkígyós FC-Kaszaper SE 2-3

Szeghalmi FC-Végegyháza-Magyarbánhegyes 3-2

Jamina SE-Orosházi MTK-ULE 3-2

Elődöntők: Szarvasi FC-Kaszaper SE 9-2

Szeghalmi FC-Jamina SE 3-3 - büntetőkkel: 4:3

3. helyért: Kaszaper SE-Jamina SE 2-7

Döntő: Szarvasi FC-Szeghalmi FC 9-2

Végeredmény: 1. Szarvasi FC, 2. Szeghalmi FC, 3. Jamina SE, 4. Kaszaper SE.

Korán kezdtek Gyomaendrődön

Szokatlanul korán, már február közepén folytatódik a megyei I. osztályú labdarúgó-bajnokság, ennek megfelelően a csapatok is hamar edzésbe álltak. Az elsők között volt a Gyomaendrődi FC együttese is, a zöld-fehérek már január 5-én nekiláttak a téli felkészülésnek.

A gyomaendrődi gárda a jó őszi szereplésnek köszönhetően a negyedik helyről várhatja a február 14-i füzeggyarmati rajtot. Más kérdés, hogy egy héttel korábban is ellátogat a sárréti városba, mivel a bajnoki főpróbát az ottani műfüves pályán tartja.

A felkészülés alatt heti szinten három tréning vár a játékosokra, valamint részt vesznek a megyei teremkupa szeghalmi selejtezőjében is. Ezen túlmenően öt testmeccset játszik különböző szintű partnerekkel. Az ősszel megszerzett pontok alapján a Gyomaendrődi FC felsőházi helye aligha kérdőjelezhető meg a bajnokság majdani rájátszásában. A csapat számára megfogalmazott cél a negyedik hely megtartása, ami a mezőny ismeretében nemcsak előrelépés lenne, de a realitásokat is tükrözné.

Fülöp Zoltán

**METAL STOP
KERÉKPÁRÜZLET ÉS
ÉPÜLETGÉPÉSZET**

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények,
- hűtőszekrények, fagyasz-

tóládák, mosógépek,

- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- **ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSA-TORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!**
- **kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!**

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909
Hítelehetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1.

Tel., Fax: (66) 283-940 * Felelős: Szabó Zoltánné * Főszerkesztő: Iványi László * Főszerkesztő helyettes: Lehóczkiné Timár Irén * Szerkesztőség címe: Szabó Zoltánné Városunk szerkesztősége 5502 Gyomaendrőd, Endrődi u. 11. Tel. +36 20/519-8798 varosunk@gmail.com * Alapítók: †Vaszkó András, †Császár Ferenc, Iványi László * Szerkesztők: Czank Gábor, Dávid Benajmin, Fülöp Zoltán, Hegedűs Bence, Hunya Jolán, Klein Tünde, dr. Macsári Judit,

Polányi Éva, Várfi András * Műszaki szerkesztő: Iványi László *

Lapzárta minden hónap 20. napján * Megjelenik minden hónap elsőjén

* MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 *

<http://www.varosunkujzag.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com szerkesztoseg@varosunkujzag.hu